

به عنوان شخصیت‌های درجه اول علمی شناخته شده بوده‌اند و مقام علمی آنان بر همه عالمان آشکار بوده است و به عنوان خاندان پیامبر مورد احترام و محبت عموم مسلمانان بوده و هستند. با این همه هنوز رواج معارف اهل بیت و نقل روایت از آنان در جهان اسلام به تناسب جایگاه رفیع علمی و منابع فراوان منقول از آنان نیست. علت آن دوری مذاهب از یکدیگر بوده است. در پرتو ایده تقریب، این امر به همت عالمان شیعه و سنی قابل انجام است. این امر طریقی برای ارتقا و گسترش علوم و معارف دینی در جهان اسلام و گامی در جهت تقویت تقریب خواهد بود.

بر این اساس، نظر آیت‌الله بروجردی و ایشان این بود که در تعامل با برادران و خواهران اهل سنت، به جای مجادله در خصوص خلافت سیاسی پس از رسول اکرم (ص) که به نتیجه نمی‌رسد، روی مرجعیت علمی اهل بیت تأکید کنیم که منتج به نتایج علمی و تقریبی می‌شود و برای همه مسلمانان مفید است. در این جهت ایشان با صراحت و صمیمیت از معارف شیعه و مرجعیت علمی ائمه (ع) دفاع می‌کردند و با شجاعت و اعتماد به نفس به نقد آرای مخالف می‌پرداختند. نمونه آن نامه مفصل ایشان به عبدالعزیز بن باز مفتی سعودی است که از او به عنوان بزرگ‌ترین مفتی سلفی نام برده شده است.

ایشان این نامه مستند را با ارجاعات دقیق به منابع اهل سنت و در هنگام حضور در مکه مکرمه و با اتکا به حافظه نوشتند و بعداً پاسخ کلی نامه را دریافت کردند. از ایشان شنیدم که در همایشی بین‌المللی که اشخاص غیرتقریبی از شیعه و سنی در آن حاضر بودند، یکی از سخنرانان مطالب خلافتی را درباره شیعه ابراز داشت. هیچ‌کس پاسخ نداد. ایشان برخاستند و پاسخ مستدلی به سخنران دادند و او سکوت کرد.

◀ نظر شما درباره آثار علمی ایشان در حوزه تقریب و همگرایی

جوامع اسلامی چیست؟

ایشان مقالات و مباحث متعددی خاص موضوع تقریب دارند که به صورت مقالات و کتاب‌هایی به چاپ رسیده است، اما آثار تحقیقی ایشان همگی ماهیتی تقریبی دارد. به عنوان نمونه در الموسوعة القرآنیة هر واژه در چهار بخش مورد بررسی قرار می‌گیرد. در همه این بخش‌ها، منابع معتبر شیعه و سنی مورد استفاده قرار گرفته و به آنها ارجاع شده است. از جمله سخنان امامان شیعه و نیز نظرات دانشمندان شیعی گذشته مانند شیخ طوسی، راوندی، طبرسی و ابن شهر آشوب، با دانشمندان سنی گذشته مثل فخر رازی، زمخشری، بیضاوی، طبری و میبدی مورد نقل و استفاده و استناد قرار گرفته است. به همین ترتیب، آرای دانشمندان معاصر شیعی مانند شرف‌الدین عاملی، طباطبایی و فضل‌الله با دانشمندان معاصر سنی مانند عبده، رشید رضا و المراغی ذکر شده است به طوری که کتاب برای همه علمای مسلمان اعم از شیعه و سنی به عنوان منبعی تحقیقی به شمار می‌رود. لذا همه می‌توانند از آن استفاده کنند و شناخت وسیع‌تری از معارف اسلامی به دست آورند، بخصوص که تفاوت آرای علمای مسلمان، لزوماً تابع تفاوت مذهب آنها نیست. اصولاً شیعه و سنی در اکثر مباحث اعتقادی و اصول احکام و آداب اشتراک زیادی دارند.

گذشته از الموسوعة القرآنیة، همه آثار ایشان، چه مستقیماً درباره موضوع تقریب نگاشته شده باشد و چه درباره سایر موضوعات، جهت تقریبی دارد.

◀ رویکرد آیت‌الله واعظ‌زاده در تحقق گفتمان «همزیستی

برادرانه» مذاهب اسلامی چیست؟

موارد زیر را می‌توان به عنوان برخی از این رویکردها که در آثار

